

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt I. Qvis Ecclesiastico viro constitutus finis, hominibus etiam
vniuersis, ac rebus conditis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

CAPVT I.

QVIS ECCLESIASTICO
viro constitutus finis, hominibus et-
iam vniuersis, ac rebus
conditis.

DE FINE INITIO A-
gendum: quia ad eum totius
vitae curriculum dirigendum.
Triplex vero Ecclesiastico vi-
ro propositus est finis, DE I
honor, propria ac proximi
virtus & salus. Finis prae-
cipuus non solum angelorum
& hominum, sed etiam rerum consilii vel sensus ex-
pertium est vnius DE I Opt. Max honor & gloria.
Quem finem & ipse Deus in huius Vniuersitatis mo-
litione ac fabricatione spectauit: nam vt ait Salo-
mon Prouerb. 16. v. 4. Vniuersa propter semetipsum operatus
est Dominus, impium quoque ad diem malum, id est, non
solum Deus sua incitatus bonitate, sed etiam ad suam
gloriam tanquam vltimum finem cuncta procreauit,
adeo quidem, vt improbissimus etiam quisque, dum
iniquis operibus DE I gloriam obscurare nititur, eam
velit nolit iustis suppliciis illustrare cogatur, quem
admodum ad rebellem Pharaonem Aegypti regem
ait Exod. 9. v. 16. Idcirco posui te, vt ostendam in te fortitudi-
nem meam, & narretur nomen meum in omni terra. Quali
dicat

Cunctarū
finis rerum
Dei gloria.

Impius dñ
vult Dei in-
pedire glo-
riam, pro-
mouet.

dicat Deus : Te ô Pharao creavi quidem & regem constitui, sustinui, vt veritit Chaldaeus & conseruau, vt habent 70. vt mihi morem gereres, benè beateque viueres, sed quia prauidi, quod contumaciter & præfractè monitis præceptisq; meis, plagis etiam atq; miraculis repugnaturus esses, tuam malitiam ad meam ordinavi gloriam, permisiq; , vt in populum meum tyrannus insurgeres, & ego vicissim in te quasi hostem tot potentissimis plagis & pœnis insurgerem, tandemque te cum tuis mergerem in mari rubro, vt sic omnes meam iustitiam cognoscerent ac potentiam timerent etiam, & venerarentur.

§. Eo nomine quod nimirum omnia ad suum honorem condiderit Deus, & illi omnem transcribendam gloriam docet Apost. Rom. 11. v. 36. Quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia. Ipsi gloria in secula Amen. Quia, inquit, ex ipso Deo, vt causa effeëtrice, per ipsum, vt causam reëtricem, & in ipso, vt causa conseruatrice cuncta subsistunt : idcirco meritissimo illi omnis tribuenda gloria. Et iterum Rom. 16. v. 25. & 27. Et qui potens est vos confirmare, soli sapienti Deo per Iesum Christum honor & gloria in secula seculorum, Amen. Et 1. Tim. 1. v. 17. Regi autem seculorum, immortalis & inuisibilis soli Deo honor & gloria in secula seculorum, Amen. Sola Deo honor diuinus, scil. honor & cultus patriæ, quo vt Deus colitur & honoratur. Quapropter & præcipit Apost. nihil faciendum penitus, quod non in Dei obsequium & laudem referatur. Rom. 15. v. 6. Vnanimis, vno ore, honorificetis Deum & Patrem Domini nostri Iesu Christi. & 1. Cor. 10. v. 31. Siue māducatis, ait, siue bibitis, siue aliud quid facitis: oia in gloria Dei facite. Et ad Coll. 3. v. 17. Omne quodcuq; facitis in verbo, aut opere, omnia in nomine Domini nostri Iesu Christi (supple facite) gratias agētes Deo & Patri per ipsum.

§. Animaduertimus hīc quantopere instet & vigeat Apost. vt in omnibus prorsus nostris in. fatutis, operib.

Omni in re
Deo gloria
tribuenda.

Ad dei specta
ta gloria hu
manarum
actionum
bonitas, me
ritū, salus.

perib. & negotijs Dei gloriam intueamur, quæramus, promoueamus: quia nimirū finis est, à quo actiones nostræ suam bonitatem mutuantur; cuius n. rei finis bonus est, & ipsa bona est, & cuius finis malus, mala.

Quod & minimè ignobilis intellexit Philosoph. *Se- Finis diuer-*
neca ep. 95. cum ait: Non in facto laus est, sed in eo quemad-
modum fiat. Amico agro assidet quis, probamus: at si heredita-
facit opus
ris causa hoc facit, vultur est, cadauer expectat. Eadem, & tur-
& malum.
pia, & honesta sunt, refert, quare aut quomodo fiant: propona-
mus oportet finē summi boni, ad quem nitamur, ad quē omne
factum nostrum & ductum respiciat, velut nauigantibus ad a-
liquod Sydus dirigendus est cursus. Vita sine proposito vaga est.

§. Et fanè si opera nobis salutifera & meritoria esse velimus, in Deū eiusq; gloriam referenda sunt. Quod tribus fieri modis potest, vel ex natura operis, vel virtute, vel ipso actu. Ex natura operis, quia omnia bona opera apta & habilia sunt ad Dei gloriam promouendam & augendam. Virtute; quando opera, quæ exercemus, procedunt ab illo actu, quo antea illa in Deū & vltimum finem retulimus. Actū enim in singulis operibus inchoandis Deum eiusq; gloriam spectamus. Et si verò nō desint auctores, qui opinentur omne opus bonum hominis iusti & diuina charitate præditi vitam æternam promereri, verisimilior tamen & tutior est illorum doctorum sententia, ad meritū exigī, vt bonum opus iusti, vel tunc cū fit, actu imperetur à caritate, & in Dei obsequium cultumq; referatur, vel certe oriatur ex actu imperato à caritate, atq; in Deū relato, quod est virtute non actu in Deum referri.

*Opus in Deū
gloriam nō
ordinatum
vanescit.*

§. Hinc Saluator docet, quod tam præsentium malorum perpeffio, quam caducorum bonorum contēptio ad sempiternam non profert felicitatem, nisi ppter ipsum vt vltimum finem suscipiantur. *Mat. 5. v. 11.*
Beati, inquit, estis cum maledixerint vobis homines, & perse-
cuti vos fuerint, & dixerint omne malū aduers⁹ vos merentes,

propter me. & c. 10. v. 42. Quicumq; potum dederit vni ex minimis istis calicem aquae frigidae tantum in nomine discipuli, Amen dico vobis, non perdet mercedem suam. Mat. 19. v. 29. Omnis qui reliquerit domum, & c. propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. Ex quo S. Mat. c. 10. loco B. Aug. l. 13. conf. c. 26. docet meritum sumi ex fine actionis: citans enim illud Apostoli Phil. 4. v. 17. Non quia quero datum, sed requiro fructum abundantem in ratione vestra. Didici à te Deus meus, inquit, inter datum & fructum discernere. Datum est res ipsa quam dat, qui imperitur haec necessaria, veluti est cibus, nūmus, potus, vestimentum, reatum, adiutoriū. Fructus autē bona & recta voluntas datoris est. Non n. ait Magister bonus Mat. 10. Qui susceperit Prophetam, tantum: sed addidit in nomine Prophetæ. Neq; ait tantū: qui susceperit iustum: sed addidit in nomine iusti. Ita quippe ille mercedem prophetæ, iste mercedē iusti accipiet. Nec solum ait: Qui calicem aquae frigidae potum dederit vni ex minimis meis, sed addidit: tantum in nomine discipuli, & sic adiunxit: Amen dico vobis, non perdet mercedē suam. Datum est suscipere prophetam, suscipere iustum, porrigere calicem aquae frigidae discipulo, fructus autē in nomine Prophetæ, in nomine iusti, in nomine discipuli hoc facere. In nomine prophetæ siue doctoris, in nomine iusti, in nomine discipuli, hoc est, quia propheta, quia iustus, quia discipulus est, eos recipiens eorundem & mercedem capiet, quia propter Deū facit illisq; cooperatur Dei Christi; ministris.

§. Apostolus itaq; 1. Cor. 10. & Coll. 3. suadet, vt omni studio omnibus in rebus Dei gloriam spectemus & promoueamus, mandatq; ne quid diuinæ gloriæ re-pugnans committamus. Illud summopere salutifera instituta in rum foret clericis ad spiritale meritū, & cæleste præ-Duum dirimium augendum, vt non modo mane illucescentis gere fructuo diei officia, vt horas canonicas, sacrificium, eleemo-sissimum. synas, munia publica vel priuata Deo ad ipsius gloriā offerrent, sed idem in singulis actionibus propositum renoua-

renouarent, sic enim & indifferentia eorum opera, vt sunt bibere, comedere, ambulare, sermocinari, dormire, virtutis & meriti rationem consequerentur, & quia id non modo rudes & imperiti, vt milites, opifices, agricolæ, sed etiã viri docti, vt Jureconfulti, Medici, Theologi, Ecclesiastici prætermittunt, & solum ad finem naturalem labores etiam ingentes exantlant, v.g. vt se suosque enutrient, omni se merito priuant, similes illis qui aërem verberant, hic enim cum ictum non admittat, frustra se defatigant.

C A P V T I I.

DEI HONOS ET GLORIA TANQVAM

finis viro Ecclesiastico potissimum proposita & commendata.

§. **O**Mnibus quidem & singulis hominib. diuini *Præ cæteris* honoris scopus, in quem suas dirigant actio- *diuinus ho-* nes, præfixus, sed maximè clericis, vt quorum vita di- *nos clericis* uinis laudibus mancipata & dedicata est. *Quocirca spectandus.* Regius vates Sacerdotes & Leuitas exhortatur, vt sedulo diuino cultui insistant, & non tantum interdium, sed etiam noctu supremum Numen collaudent: *Ecce,* inquit, *Psal. 131. Nunc benedicite Dominum omnes serui Domini, Qui stat in domo Domini, in atrijs domus Dei nostri, in noctibus extollite manus vestras in sancta, & benedicite Dominum* Et rursus: *Psal. 134. Laudate nomen Domini, laudate serui Dominum, Qui stat in domo Domini, in atrijs domus Dei nostri, Laudate Dominum: quia bonus Dominus, psallite nomini eius, quoniam suaue.*

§. Quia vero S. Aug. in huius *Psal. 134.* commentario exponit & duplicem causam, alteram ex parte nostra, quia serui sumus, alteram ex parte Dei, quia ipse Dominus & bonus, cur laudandus sit, & discriminè ac periculum nostrum, si à diuinis laudibus cessauerimus, & vtilitatem ac præmium, si eius laudes celebra-